

Schaa Ivergroting in Arapoti

Nederlandse boeren optimistisch in jongste van ABC-kolonies in Brazilië

Ze zijn een begrip: de Nederlandse ABC-kolonies in Brazilië. Er heerst optimisme, zo leert een bezoek aan de jongste van de drie, Arapoti. De vitaliteit van de kolonie is toegenomen en door de goede melkprijs is er voldoende financiële armslag om snel te groeien.

Familie Bronkhorst verviervoudigt productie

Ruim veertig jaar geleden, in 1962, kwam Marius Bronkhorst met zijn ouders (vanuit Lexmond) naar Brazilië. Zijn broers Korstiaan en Adriaan boeren in maatschap op het ouderlijk bedrijf, Marius ging elders in de kolonie aan de slag. Met zijn vrouw Koosje (die in 1981 emigreerde vanuit Renkum) en de kinderen Tineke, Maaïke, Klaas en Aline melken ze inmiddels ruim 200 koeien en werd in 2004 circa 1,9 miljoen kg melk geleverd. Voor dit jaar ligt de doelstelling op 2,3 miljoen kg melk. Het is dus snel gegaan met het bedrijf van Marius en Koosje Bronkhorst, want in 1996 bedroeg de jaarproductie 400.000 kg melk. De verklaring is eenvoudig. Bronkhorst: 'Toen was de handel in fokvee nog lucratief. Sindsdien moeten we het alleen nog hebben van de productie van melk.'

Melkquotering kent Brazilië niet. Er kan daarom ongelimiteerd geproduceerd worden en bij de huidige aantrekkelijke melkprijs van rond de 20 eurocent is alles gericht op verdere groei. Bronkhorst levert de melk niet aan de coöperatie van de ABC-kolonies maar rechtstreeks aan de zuivelverwerker CCL in de hoofdstad Sao Paulo.

Tot vorig jaar stonden de koeien op de grupstal. Inmiddels is een nieuwe melkstal in gebruik genomen. Deze 2x6-visgraatmelkstal draait nu zo'n acht uur per dag. Als aan het eind van dit jaar de beoogde 240 koeien in productie zijn, verwacht Bronkhorst een melktijd van elf tot twaalf uur per dag.

BST gebruikt Bronkhorst niet, wel stuurt hij zijn dieren drie keer per dag

door de melkput. Gemiddeld produceert de zwartbonte veestapel rond de 9000 kg melk met 3,4 % vet en 3,0 % eiwit. De koeien zijn aangewezen op een rantsoen dat bestaat uit snijmaïs, luzerne, hooi, haverkuil en krachtvoer met 18 procent eiwit. Wat betreft fokkerij: verbetering van uier en benen staat voorop, een showkoe is mooi meegenomen. 'Ik ben meer een man die praat in termen van "dat is een koe, die zint me". Ik fok koeien die me helpen de tank te vullen.' Onder de koeien lopen dochters van Addison, Archibald, Marconi, Lord Lily en Marker; vooral melkvererfers dus. Stieren die hij momenteel veel inzet, zijn eveneens afkomstig uit het HG-programma, zoals Kirby, Lucky Tender, Cello, Osmond, Bloke, Sierra, Grandprix, Win 395 en de roodbonte vererfers Jerom en Pericles. De pinken insemineert hij met stieren als Titanic en December.

Aan ondernemingszin geen gebrek bij Marius Bronkhorst. Er zijn plannen voor de bouw van een nieuwe ligboxenstal.

Marius en Koosje Bronkhorst: 'We moeten het hebben van de productie van melk'



Arapoti: het is de plaats waar de kleinste van de Nederlandse zogenoemde ABC-kolonies in Brazilië is gevestigd. De melkveehouders in Arapoti zelf spreken liever niet over de kleinste, maar over de jongste. Toegegeven, daar is geen speld tussen te krijgen. Want werd Carambei al in 1911 opgericht en Castrolanda in 1951, Arapoti zag de eerste Nederlandse melkveehouders komen in 1960. Zeven gezinnen trokken ernaartoe, de Christelijke Emigratie Centrale zorgde voor de grond.

Nu, bijna een halve eeuw later, omvat de kolonie ongeveer veertig melkveebedrijven. Het zijn stuk voor stuk forse bedrijven met gemiddeld zo'n 130 koeien per bedrijf. Dat biedt voldoende aanknopingspunten om te overleven. Toch leefden er twijfels over het voortbestaan van de kolonies, dus ook over Arapoti. Want op die emigratiegolf in de jaren vijftig en zestig volgde geen nieuwe stroom pioniers. Brazilië was uit beeld en is dat als emigratieland nog steeds. Vergrijzing

dreigde en jonge mensen vonden steeds moeilijker een partner, althans, een Nederlandse partner.

De vrees voor het voortbestaan lijkt verdwenen. Kerk, school en coöperatie, het blijven de bindende elementen, maar tegelijkertijd is de integratie met de lokale bevolking op gang gekomen. Neem Adriaan Kok, zoon van Arapoti-pionier Frederik Kok, die samen met zijn vader en twee broers een melkvee-annex akkerbouwbedrijf runt. Adriaan trouwde een Braziliaanse, heeft twee kinderen en het valt dan niet mee, zo geeft hij aan, om die nog Nederlands te leren.

Integreren, het is langzaam gegaan, geeft ook melkveehouder Sybren de Jong aan. Tegelijkertijd geeft hij de onomkeerbaarheid van het proces aan. 'We willen de Nederlandse manieren vasthouden. Maar je weet en voelt dat je geen Hollander meer bent. Ik zou me nu niet meer in Nederland thuis kunnen voelen.'

Bert de Lange

Vertrouwen in melkprijs bij familie Salomons



Mrika en Jan Willem Salomons: 'Er liggen in Brazilië veel mogelijkheden'

Jan Willem Salomons is een tweede generatie-emigrant. Zijn ouders emigreerden indertijd naar Castrolanda, maar maakten in 1964 de overstap naar de toen nog piepjonge kolonie Arapoti. Na een aantal jaren in het bedrijfsleven nam Jan Willem samen met zijn vrouw Mrika in 2000 het bedrijf over. Aan ambitie geen gebrek bij het duo; de in Nederland geboren Mrika kan haar expertise als dierenarts volop aanwenden op het melkveebedrijf.

Sinds 2000 is de productie bijna verdubbeld: van ruim 1,1 miljoen kg melk naar 2,1 miljoen in 2004. Het streven is om komende zomer (in Brazilië is het dan winter) rond de 260 koeien te melken en over 2005 een jaarproductie van 2,8 miljoen liter te realiseren.

Jan Willem is optimistisch over de melkprijs. 'Er wordt door Brazilië inmiddels zuivel geëxporteerd. Veel is het nog niet - zo'n 2 procent van de natio-

nale productie - maar het geeft de melkprijs een impuls.' De melkprijs ligt op bijna 20 eurocent, over enkele maanden verwacht hij een prijs die drie tot vier cent hoger zal liggen. Bij een kostprijs die schommelt rond de 15 eurocent, levert dat een prettige marge op. 'Lastig is wel dat geld lenen erg duur is. Uitbreiden moet dus volledig vanuit eigen middelen worden gefinancierd. Toch, er liggen hier veel mogelijkheden en we begrijpen daarom niet goed waarom Brazilië niet opnieuw in beeld komt als emigratieland.'

Gemiddeld produceren de zwartbonte koeien circa 10.000 kg. Dat eist zijn tol. Nogal wat koeien kampen met een lemaagverdraaiing (die opereert Mrika zelf). Mrika: 'We zijn daarom gestart met een "steaming up"-groep. Dat zijn de pas afgekalfde koeien. Die krijgen hetzelfde rantsoen als de andere koeien, maar ze zijn apart gehuisvest, waardoor we ze meer vreetruimte kunnen bieden en 1,1 ligplaats per koe.'

De topproducente van het bedrijf is de Celsiusdochter Stella 733. Haar eerste lijst sloot ze (met BST en drie keer daags melken) af na 1000 dagen en 36.000 kg melk. In haar tweede lijst is haar voorspelde productie 17.000 kg melk in 305 dagen. Over enkele maanden wordt ze gespoeld met Addison. Stieren die Mrika en Jan Willem Salomons veel benutten zijn Grandprix, Win 395, December en Kirby. Tijdens de hitteperiode gebruiken ze goedkoper sperma van stieren als Luxemburg en Festival.